

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **P. E.**, zastoupena JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Veleslavínova 12, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2014, č. j. OAM-136/ZA-ZA06-P07-2012, o udělení mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2014, č. j. 62 Az 5/2014 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Anně Doležalové, advokátce se sídlem Veleslavínova 12, Plzeň, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která jí bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně totiž neuvedla žádné nové skutečnosti oproti své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany z roku 2009, které žalovaný nevyhověl. Proto byla její druhá žádost z roku 2012 nepřipustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu. V obou žádostech žalobkyně uvedla jako jediný důvod pro udělení mezinárodní ochrany problémy se svým muslimským otcem týkající se ženské obřízky. Při pohovoru k žádosti žalobkyně uvedla, že v její domovské Nigérii mezi sebou bojují křesťané a muslimové, a ona se bojí, že se stane obětí těchto náboženských konfliktů. Žalovaný neuvěřil tvrzením stěžovatelky, že vyznává křesťanskou víru, pro kterou jí hrozí nebezpečí v rámci těchto konfliktů a ze strany jejího otce. V mezidobí od rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu v Nigérii nedošlo

k závažným změnám obecné bezpečnostní situace, které by vyžadovaly opětovné posouzení žádosti. Stěžovatelka proto opakovaně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedla nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení. Z toho důvodu bylo řízení zastaveno. Rozhodnutí nabylo právní moci 13. 1. 2014.

[2] Dne 23. 1. 2014 žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě. V ní jen velmi stručně vymezila žalobní body s tím, že žaloba bude doplněna za pomoci zástupkyně, o jejíž ustanovení požádala. Krajský soud jí ustanovil zástupkyni, ale nevyzval ji k doplnění žaloby. Žalovaný i zástupkyně žalobkyně souhlasili s projednáním věci bez nařízení ústního jednání.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Zkoumal pouze, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Žalobkyně podle něj neuvedla žádnou novou skutečnost podřaditelnou pod důvody udělení mezinárodní ochrany. Neuváděla ani žádná zjištění, která by nebyla bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení. Situace v zemi původu, kde proti sobě válčí muslimové a křesťané, je bezesporu relevantní k vyhodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Ty ovšem splněny nebyly, protože žalobkyni v Nigérii nehrozí vážná újma. Žalovaný se touto otázkou podrobně zabýval a krajský soud se s jeho názorem i za současné situace ztotožnil. Žalovaný se nedopustil ani jakéhokoli procesního pochybení, jeho rozhodnutí je dostatečně a přesvědčivě odůvodněno. Žaloba proto byla nedůvodná.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížností. Opírá ji o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatelka namítá, že ji měl krajský soud podle § 37 odst. 5 s. ř. s., vyzvat k opravě nebo odstranění vad podání a stanovit k tomu přiměřenou lhůtu, protože její žaloba neobsahovala dostatečně přesně vymezené žalobní body. Neuvedla totiž konkrétní skutková tvrzení, z nichž by plynulo, z jakých důvodů považuje napadené výroky za nezákonné nebo nicotné. Krajský soud však tyto vady žaloby neodstranil a projednal ji, ačkoliv k tomu nebyla způsobilá. Tento postup vedl k nezákonnosti rozhodnutí pro upření procesních práv stěžovatelky. Krajský soud měl vynaložit snahu odstranit odstranitelné překážky řízení tak, aby věc mohla být řádně projednána a rozhodnuta (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2009, č. j. 2 Azs 22/2009 – 69). Stěžovatelka se neztotožňuje s hmotněprávní argumentací krajského soudu. Podmínky § 10a písm. e) zákona o azylu splněny nebyly, protože stěžovatelka uvedla jako novou skutečnost zhoršenou bezpečnostní situaci v zemi původu, která nebyla zkoumána v předchozím řízení bez jejího vlastního zavinění. Opakovaná žádost nemůže být nepřipustná, pokud se v zemi původu zásadním způsobem změnila situace, a tato změna by

pokračování

mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96).

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný uvedl, že zásadní stěžovatelkou popisované důvody a obavy již byly posuzovány v předchozím azylovém řízení. Nesdělila skutečnosti, které by odporovaly užití § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) zákona o azylu. Krajský soud se dostatečně zabýval námitkou týkající se ozbrojeného konfliktu mezi muslimy a křesťany v Nigérii. Žalovaný proto navrhuje, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Důvodem zakládajícím přijatelnost kasační stížnosti je podle stěžovatelky zásadní pochybení městského soudu. O ně se může jednat tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná. S odkazem na citované rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[10] Podle § 71 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[ž]aloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat (...), d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.“ Podle § 71 odst. 2 pak platí, že „Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo

ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.“ Pro případ, že žaloba nesplňuje náležitosti stanovené § 71 s. ř. s. a má vady, § 37 odst. 5 s. ř. s. stanoví: „Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.“

[11] Krajský soud měl postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a současně s ustanovením zástupkyně vyzvat stěžovatelku k odstranění vad žaloby. Stěžovatelka nepodala žalobu až v poslední den, resp. na samotném konci lhůty pro podání žaloby. Na krajský soud se obrátila v desátý den z celkové patnáctidenní lhůty podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Požádala současně o ustanovení zástupkyně. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. proto došlo ke stavění lhůty (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 6 Ads 72/2004 – 69). V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že smyslem této právní úpravy „je reálně umožnit ustanovenému zástupci účastníka doplnění žalobních bodů. Nedošlo-li by ke stavění této lhůty, bylo by v řadě případů ustanovení zástupce zcela bezúčelné a formální.“ Po ustanovení zástupkyně proto reálně stěžovatelce ještě zbývalo pět dní z lhůty pro podání žaloby, tj. třetina z celkové lhůty. Doplnění žalobních bodů tak bylo objektivně možné. Obzvláště ve věci mezinárodní ochrany, kde stěžovatelka měla na podání žaloby pouhých 15 dnů, a chtěla využít svého ústavně zaručeného práva na právní pomoc prostřednictvím návrhu na ustanovení zástupce bylo podle Nejvyššího správního soudu namíste, aby v případě chybějících žalobních bodů krajský soud postupoval podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

[12] Z druhé strany i ustanovená zástupkyně měla ve věci postupovat způsobem, který by poskytoval vyšší ochranu stěžovatelčiných práv. Rozhodnutí o jejím ustanovení jí bylo doručeno 28. 2. 2014. Až o necelé 2 týdny později, tedy po uplynutí lhůty podle § 71 odst. 2 s. ř. s., zástupkyně požádala o zaslání žaloby. Z úředního záznamu o schůzce advokátní koncipientky zástupkyně se stěžovatelkou ze dne 25. 3. 2014, který je součástí spisového materiálu, vyplývá, že se s ní domluvila, že na výzvu soudu žalobu doplní. Muselo jí přitom být jasné, že to už nebude možné, pokud jde o rozšiřování původních žalobních bodů. Za dané procesní situace jí proto měla doporučit, aby trvala na ústním jednání, na kterém mohla stěžovatelce alespoň v míře možné poskytnout odpovídající právní pomoc. Stěžovatelka nicméně souhlasila, aby bylo ve věci rozhodnuto bez nařízení jednání. Zástupkyně tedy měla více příležitostí k nápravě výše zmíněného pochybení soudu, které však nevyužila. Spolupodílela se tak na výsledném vymezení rámce požadovaného soudního přezkumu.

[13] Krajský soud přesto poskytl stěžovatelce nejvyšší možnou míru ochrany tím, že její žalobu projednal a věcně přezkoumal rozhodnutí žalovaného. Pochybení spočívající v tom, že nevyzval stěžovatelku postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění vad žaloby, proto nebylo natolik zásadní, aby mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Ve světle výše citované judikatury nešlo o pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

pokračování

[14] Krajský soud se nedopustil závažného pochybení ani v hodnocení nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Náležitě a přezkoumatelně odůvodnil, proč se ztotožňuje s názorem žalovaného, že nová žádost stěžovatelky neobsahuje žádné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly její opětovné posouzení včetně důvodů pro případné udělení doplňkové ochrany. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval ve smyslu této judikatury.

[15] Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatelky.

V. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatelky odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[17] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[18] Stěžovatelce byla v řízení před krajským jako zástupkyně ustanovena JUDr. Anna Doležalová, advokátka se sídlem Veleslavínova 12, Plzeň. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč, a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč, celkem tedy částka 3.400 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu